

Gymnázium, Lovosice, Sady pionýrů 600, příspěvková organizace, 410 02 Lovosice, Ústecký kraj, Česká republika
tel: +420 778 460 037, mail: gymlovo@gymlovo.cz, internet: www.gymlovo.cz, IČ: 46773720, číslo účtu: 161425456 / 0300

ústecký kraj

GYMNÁZIUM LOVOSICE

Střednědobý plán preventivní činnosti

2024 – 2030

Mgr. Lukáš Jedlinský

školní metodik prevence

Aktuální stav primární prevence ve škole

Ve škole funguje efektivní školní poradenské pracoviště ve složení Mgr. Lukáš Jedlinský (metodik prevence), Mgr. Radmila Vorasická (výchovná poradkyně) a Mgr. Lucie Jánská (školní psycholožka). V případě podezření nebo odhalení rizikového chování se členové scházejí, příp. se spojí telefonicky, a aktuální situaci, včetně následujícího postupu, dále rozebírají. Ve vážnějších případech je o situaci informován také ředitel školy nebo PPP v Litoměřicích.

Metodik prevence a výchovná poradkyně mají pravidelné vstupy na pedagogických poradách, během kterých informují o aktuálním dění, řešených problémech, novinkách z oblasti legislativy, příp. chystaných akcích spojených s primární prevencí.

Všechny důležité informace, včetně preventivního programu školy, jsou umístěny na webové stránce školy, kde zákonní zástupci, žáci a veřejnost najdou rovněž kontakt na členy školního poradenského pracoviště a jejich konzultační hodiny.

Metodik prevence monitoruje výskyt jevů rizikového chování a dle získaných poznatků každoročně vytváří nový školní preventivní program. Od roku 2021, kdy došlo k dlouhodobému uzavření škol v důsledku covidové epidemie, zaznamenáváme nárůst žáků s psychickými problémy trpící úzkostmi, panickými stavy, sebepoškozováním, suicidálním chováním příp. různými typy sociální fobie. Oproti tomu máme nižší výskyt poruch příjmu potravy a vztahových problémů mezi žáky. Občas se objevuje problém závislostí na virtuálních drogách – netolismus, nicméně už ne v takové míře jako dříve. V roce 2022 se značně rozšířil problém s konzumací tabákových výrobků i na naší škole (žvýkací tabák).

V souvislosti s aktuálními trendy zdravého životního stylu a podpoře sportovních aktivit ve škole i soukromí našich žáků, můžeme předpokládat u generace Z ústup od omamných a psychotropních látek, což je velmi pozitivní. Negativním projevem mohou být i některé příklady škodlivého chování, např. ortorexie (přehnaný zájem o zdravou výživu, který může být škodlivý) nebo bigorexie (přehnaný zájem o péči svého těla na úkor běžného života).

K výše popsanému jsou přijímány kroky specifické, příp. indikované prevence formou různých edukačních programů (viz část preventivní aktivity na str. 2) s externími lektory nebo v rámci možnosti poradenských služeb školní psycholožky. Každý výskyt rizikového chování (i jen podezření) se řeší individuálně a následně jsou přijímány konkrétní kroky. Vážnější případy jsou konzultovány s PPP Litoměřice nebo OSPOD Lovosice, v případě podezření spáchání trestné činnosti s PČR.

Všeobecná prevence se týká aktivit zaměřených na prevenci všech druhů rizikového chování, a tudíž její plánování nevychází z aktuálního stavu. Programy, které cílí na spolupráci třídy, předcházení konfliktů, otevřenou komunikaci, volíme každoročně. Ukazuje se nám, že stmelovací a adaptační pobyty tříd mají pozitivní vývoj na další práci se skupinou. Možná i proto jsme řešili v minulých letech minimum vztahových problémů ve třídách.

Projektová činnost

Projektová činnost se stala nezbytnou součástí plánování primární prevence v naší škole. Prevence musí být dostupná všem žákům, a proto by měla být bezplatná nebo alespoň s minimálním finančním příspěvkem rodiny. Nicméně finanční možnosti školy jsou omezené a spoluúčast žáků je mnohdy nevyhnutelná. Dotace, které pravidelně čerpáme od roku 2019 v rámci výzev na prevenci, jsou tudíž nutné pro realizaci dosavadního rozsahu preventivních aktivit.

V této politice hodláme pokračovat i v dalších letech, a to primárně v rámci výzvy Ústeckého kraje na prevenci, která je vyhlašována každý rok. Vedle této klíčové výzvy je úkolem školy vyhledávat další možnosti financování a o dané výzvy a dotace žádat.

Možné zdroje financování:

- Výzva Ústeckého kraje na prevenci
 - vzdělávání pedagogů, adaptační kurzy, preventivní aktivity a programy, besedy
- Operační program OP JAK
 - vzdělávání pedagogů, adaptační kurzy, zajištění školního psychologa, programy...
- Vlastní dotace spolupracujících organizací
 - Besedy společnosti MP Edu, stmelovací programy Skautského institutu a jiné

Preventivní aktivity

Preventivní aktivity tvoří společně s intervencí řešených problémů hlavní část práce metodika prevence ve škole. Čím efektivnější je preventivní činnost, lze teoreticky předpokládat nižší výskyt rizikového chování. Preventivní aktivity lze rozdělit do tří kategorií podle zacílení aktivity na všeobecnou, specifickou a indikovanou.

A) Všeobecná prevence

Všeobecná prevence je zaměřena na všechny oblasti prevence a všechny žáky. Mohou sem patřit i aktivity nepřímo preventivní, ale mající preventivní účinky, např. volnočasové zájmy organizované školou, pěvecký sbor, atletika atd. a přímé preventivní, které se zabývají jednotlivými preventivními tématy (viz rozpis na daný školní rok v Preventivním programu školy).

Plánované aktivity

- Adaptační program pro 1. ročníky
- Třídnické hodiny
- Stmelovací programy pro třídy nižšího gymnázia
- Propojení s ŠVP v předmětech: BI, CH, OV, ZSV, TV, ICT
- Exkurze a další způsoby vyplnění volného času žáků (sportovní aktivity, sbor...)

B) Specifická prevence

Specifická prevence je navázána na daný ročník a dané téma. Koncepce specifické prevence vychází částečně ze školního vzdělávacího programu, aby došlo k propojení adekvátního tématu s vhodným ročníkem. Do budoucna se ukazuje potřeba posunout programy reprodukčního zdraví a sexuální výchovy do nižších ročníků, což jsme ke konci minulého sledovaného období začali realizovat a zařadili do třídy prima a sekunda. Detailní rozpis je k nahlédnutí vždy v preventivním programu školy pro aktuální školní rok. Prevence zaměřená na kyberšikanu je průřezová vždy v rámci hodin ICT od primy až po třídy vyššího gymnázia.

V souladu s národní preventivní strategií je třeba vyhnout se tzv. nevhodné prevenci kam patří besedy s bývalými narkomany, anorektičkami a eliminovat specifickou prevenci zaměřenou na látkové závislosti v primě a sekundě (rizikový věk nápodobu).

Plánované aktivity

- Programy zaměřené na reprodukční zdraví a sexuální výchova
- Programy zaměřené na zdravý životní styl, duševní zdraví a wellbeing
- Programy zaměřené na poruchy příjmu potravy
- Programy zaměřené na zvládání stresu a organizování času
- Programy zaměřené na kyberbezpečnost
- Programy zaměřené na látkové a nelátkové závislosti

C) Indikovaná prevence

Indikovaná prevence vychází z konkrétních zjištění rizikového chování v aktuálním školním roce a představuje plán metodika prevence, výchovné poradkyně a školní psychologů dalších aktivit určených k realizaci v konkrétní třídě na konkrétní událost / jev. Indikovanou prevenci tudíž nelze zohlednit do střednědobého plánu příštích 6 let.

Vzdělávání pedagogů

V horizontu následujících let budeme pokračovat v pořádání pravidelných školení z oblasti primární prevence a příbuzných témat (níže specifikace oblastí). Školení sboru musí proběhnou min. 1x za rok (střídavě z oblasti metodika prevence a výchovné poradkyně).

Oblasti vzdělávání:

- Wellbeing – zásady správné psychohygieny a prevence burn-out syndromu
- Vedení třídnických hodin – spoluvytváření třídního klima, kolektivní aktivity
- Efektivní komunikace – zásady mediace, krizové komunikace, deeskalace konfliktů
- Bezpečnost – první pomoc, nácvik evakuace školy v případě ohrožení (požár, útočník)
- Psychologie – přístup k žákům, rozpoznání změn chování, reakce na rizikové chování
- Legislativa – právní minimum pro učitele, postupy při zjištění rizikového chování...

Spolupráce s dalšími subjekty

Gymnázium Lovosice je příspěvkovou organizací zřizovanou **Ústeckým krajem**. Ten je zásadním partnerem v oblasti ekonomické a strategické. Podpora ze strany zřizovatele se týká zejména finančních příspěvků a edukace. Vlastníkem budovy je **město Lovosice**, které se zároveň podílí na podpoře kulturního a společenského života místní komunity, a proto je nám také město nezbytným partnerem. Prevence se tak vztahuje i na volnočasové aktivity pořádané ve spolupráci s městem, např. Listopadový výstup na Lovoš, Den divadla, Vánoční jarmark apod. V následujícím období chceme pokračovat v intenzivní spolupráci s výše uvedenými subjekty.

Pedagogicko-psychologická poradna poskytuje škole odborné konzultace ve věci postupu řešených situací, které přesahují možnosti školy. Dochází k využívání telefonické konzultace, výjimečně také k intervenci pracovníka PPP přímo v budově školy. Kromě metodického poradenství pomáhá PPP s informovaností novinek v oblasti legislativy a posledních trendů z oblasti prevence. Metodik prevence se pravidelně účastní porad metodiků prevence pořádaných na jaře a na podzim. V neposlední řadě jsme v minulosti využili a dále chceme využít možnost supervizní metody pro pedagogy formou balintovské skupiny řešení problémů.

V závažnějších případech se obracíme na **OSPOD Lovosice**, opět nejčastěji na úrovni telefonické konzultace, příp. podání podnětu v případě podezření. Pokud se jedná o důvodné podezření na páčání trestné činnosti nebo chování, které by mohlo naplňovat znaky trestního činu, kontaktujeme **PČR**.

Mezi organizacemi, se kterými pravidelně spolupracujeme a nadále v tom budeme pokračovat, patří **Skautský institut**, která organizuje stmelovací program SI třída, který má prvky teambuildingového programu a je zaměřený především na spolupráci, komunikaci a tolerantního chování. Na základě zkušeností se nám ukazuje, že je vhodné tento program spíše na nižší gymnázium, primárně do sekundy.

Vícedenní stmelovací programy organizuje **agentura Wenku**, se kterou máme dobré zkušenosti, bohužel vzhledem k vysokým cenám jsou pro naše žáky jejich programy poměrně nedosažitelné a do budoucna je budeme volit jedině na základě finanční podpory získané z dotací.

Preventivní besedy a přednášky dlouhodobě objednáváme u společnosti **MP Edu**, která nabízí širokou nabídku témat zaměřených na reprodukční a duševní zdraví, příp. látkové a nelátkové závislosti. Programy jsou realizovány interaktivní formou a máme na ně pozitivní ohlasy. Konkrétní rozpis preventivních aktivit je k nahlédnutí v aktuálním preventivním programu školy. Dotační žádosti primárně míříme na dofinancování adaptačního kurzu a zajištění preventivních aktivit, což se nám v minulosti obstojně dařilo.

Evaluace předchozího období 2018-2024

V uplynulém období došlo k několika zásadním změnám nejen v rámci naší organizace, ale také celostátní politiky přístupu k primární prevenci. V roce 2018 došlo k personální změně na pozici školního metodika prevence, který následující rok dokončil kvalifikační studium pro výkon této funkce.

Covidová pandemie prohloubila psychické obtíže žáků, ale vedla také k nárůstu zátěžových situací na učitele. Ukázalo se, že primárně je nutné pečovat o duševní zdraví pedagogů, aby oni byli schopni rozpoznat a pomoci svým žákům. Projekty Gymnázia Lovosice „Zdravá a bezpečná škola“ a „Sborovna v pohodě“, na které jsme v minulých letech získali dotaci zajistily komplexní přípravu učitelů, a to formou dvoudenních výjezdních školení se zaměřením na syndrom vyhoření nebo krizovou komunikaci.

Dále se politika kraje více zaměřila na péči o žáky s psychickými problémy a došlo k navýšení financí určených k alokaci do škol v rámci výzev Prevence 2023 a Prevence 2024. Konkrétní opatření jsme přijali také na naší škole. Díky projektové činnosti, konkrétně OP JAK, se nám podařilo získat finance k zřízení funkce školního psychologa od ledna 2023.

Zásadní problém se objevil v souvislosti s obsazením pozice školního psychologa, kdy bylo velmi náročné najít kvalifikovaného psychologa (magisterský titul v oboru psychologie), kterých je akutní nedostatek. Ačkoliv se na pozici hlásilo mnoho žadatelů, jejich vzdělání neodpovídalo požadavkům OP JAK ke kvalifikaci.

Oblast	Splněno	Nesplněno
Absolvování kvalifikačního studia ŠMP	X	
Snížení přímé vyučovací povinnosti ŠMP		X
Vytvoření zázemí (kanceláře) pro ŠMP	X	
Vytvoření záložky školního poradenského pracoviště na webu školy	X	
Zajištění pozice školního psychologa	X	
Zvýšení frekvence školení pedagogického sboru	X	
Zavedení pravidelných schůzek výchovné komise		X
Čerpání dotací kraje na primární prevenci	X	
Úprava podoby seznamovacího kurzu: září – 3 dny	X	
Pokračování v realizaci třídních teambuildingů	X	
Zavedení třídnických hodin		X
Vybudování rekreačních zón na chodbách pro žáky		X
Sjednocení záznamových archů a formulářů	X	
Vytváření plánů v systému SEPA	X	